KOHTUJURISTI ETTEPANEK

YVES BOT

esitatud 31. jaanuaril 2008 [1]

1. Kõnesoleva hagiga palub Hispaania Kuningriik tühistada nõukogu 19. juuli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 1415/2004, millega määratakse kindlaks maksimaalne aastane püügikoormus teatavate kalastuspiirkondade ja kalapüügiliikide osas, [2] artiklid 1–6.

2. See hagi on järg hagile, mille Hispaania Kuningriik esitas nõukogu 4. novembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1954/2003, mis käsitleb teatavate ühenduse kalastuspiirkondade ja kalavarudega seotud püügikoormuse korraldamist ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 2847/93 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 685/95 ja (EÜ) nr 2027/95, [3] artiklite 3, 4 ja 6 vastu ja mille Euroopa Kohus jättis rahuldamata 30. märtsi 2006. aasta otsusega Hispaania *vs*. nõukogu. [4]

3. Selles kohtuotsuses sedastas Euroopa Kohus, et kuna vaidlustatud sätted ei ole üle-jäänud määrusest nr 1954/2003 eraldatavad, on Hispaania Kuningriigi nõuded nimetatud määruse osaliseks tühistamiseks vastuvõetamatud ning seetõttu tuleb hagi jätta rahuldamata. [5]

4. Euroopa Kohus otsustas 2. märtsil 2005 peatada käesolevas kohtuasjas menetluse kuni ülalnimetatud kohtuotsuse kuulutamiseni. Eespool viidatud kohtuotsuse Hispaania *vs*. nõukogu kuulutamise järel nõudis Hispaania Kuningriik peatatud menetluse jätkamist.

5. Käesoleva hagi põhjenduseks esitab Hispaania Kuningriik EÜ artikli 241 alusel määruse nr 1954/2003 vastu õigusvastasuse väite.

6. Selgitan käesolevas ettepanekus kõigepealt, miks see õigusvastasuse väide tuleb

1 — Algkeel: prantsuse.

2 — ELT L 258, lk 1.

3 — ELT L 289, 7.11.2003, lk 1; ELT eriväljaanne 04/06, lk 44.

4 — 30. märtsi 2006. aasta otsus kohtuasjas C-36/04 (EKL 2006, lk I-2981).

5 — Eespool viidatud kohtuotsus Hispaania *vs*. nõukogu (punkt 21).

minu arvates vastuvõetavaks tunnistada. Teiseks põhjendan, miks ma leian, et Hispaania Kuningriigi poolt õigusvastasuse väite toetuseks esitatud väidetega ei saa nõustuda ja miks käesolev hagi tuleb järelikult põhjendamatuse tõttu rahuldamata jätta.

I. Õiguslik raamistik

A. *Määrus nr 1954/2003*

7. Nõukogu 20. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 2371/2002 ühisele kalanduspoliitikale vastava kalavarude kaitse ja säästva kasutamise kohta [6] artikli 4 lõike 1 alusel „määrab nõukogu kindlaks ühenduse meetmed, mis reguleerivad vetele ja kalavarudele juurdepääsu ning säästvat kalandustegevust". Konkreetselt nimetatakse kõnealuse artikli lõike 2 punktis f meetmeid „püügikoormuse piiramiseks".

8. Üheks nendest meetmetest on määrus nr 1954/2003. Selle artikli 1 kohaselt kehtestatakse kõnealuse määrusega „[…] püügikoormuse korraldussüsteemi põhimõtted ja kord ICES V, VI, VII, VIII, IX ja X piirkonnas ning CECAF rajoonides 34.1.1, 34.1.2 ja 34.2.0".

9. Sama määruse artikli 2 punkt b sätestab, et „püügikoormus — kalalaeva mahutavuse ja aktiivsuse näitaja; laevade rühma püügikoormus on rühma kõigi laevade püügikoormuste summa".

10. Määruse nr 1954/2003 põhjendus 2 täpsustab, et „Hispaania ja Portugali ühinemisakti [7] artiklites 156–166 ja 347–353 määratletud teatavatele piirkondadele ja kalavarudele juurdepääsu kord kaotas kehtivuse 31. detsembril 2002. Seega tuleb nõukogu 27. märtsi 1995. aasta määruse (EÜ) nr 685/95 (mis käsitleb teatavate ühenduse kalastuspiirkondade ja kalavarudega seotud püügikoormuse korraldust) [8] ja nõukogu 15. juuni 1995. aasta määruse (EÜ) nr 2027/95 (millega kehtestatakse teatavate ühenduse kalastuspiirkondade

6 — EÜT L 358, lk 59; ELT eriväljaanne 04/05, lk 460.

7 — Akt Hispaania Kuningriigi ja Portugali Vabariigi ühinemistingimuste ja asutamislepingutesse tehtavate muudatuste kohta (EÜT 1985, L 302, lk 23, eriti lk 69 jj, edaspidi „ühinemisakt").

8 — 27. märtsi 1995. aasta määrus (EÜT L 71, lk 5; ELT eriväljaanne 04/02, lk 204).

ja kalavarudega seotud püügikoormuse korraldussüsteem)[9] teatavaid sätteid kohandada uue õigusliku olukorraga."

11. Lisaks näeb määruse nr 1954/2003 põhjendus 3 ette, et „määruste nr 685/95 ja […] nr 2027/95 teiste sätete eesmärk on luua püügikoormuse suurenemise vältimiseks üldine püügikoormuse korraldussüsteem ning need ei ole seotud […] ühinemisaktiga. Kõnealused sätted on olulised kalanduse korraldamiseks ja need tuleks säilitada."

12. Sellest vaatepunktist lähtudes näeb määruse nr 1954/2003 põhjendus 4 ette, et „[k]ehtiva üldise püügikoormuse suurendamise ärahoidmiseks on vaja kehtestada uus püügikoormuse korraldussüsteem [kõnealuse määruse artiklis 1 loetletud] piirkonnas ning […] rajoonides […]. See süsteem piirab püügikoormust, võttes aluseks püügikoormuse nendes kalapüügipiirkondades ajavahemikus 1998–2002."

13. Määruse nr 1954/2003 II peatükk käsitleb selliselt loodud püügikoormuse korraldussüsteemi. Selles peatükis sisaldub kõnealuse määruse artikkel 3 pealkirjaga „Põhjalähedaste kalade ning teatavate limuste ja vähkide püüki käsitlevad meetmed", mis on sõnastatud järgmiselt:

„1. Välja arvatud artikli 6 lõikes 1 määratletud piirkonna puhul, liikmesriigid:

a) määravad vähemalt 15-meetrise kogupikkusega laevade põhjalähedaste kalade aastase keskmise püügikoormuse taseme ajavahemikul 1998–2002 kõikides artiklis 1 osutatud ICES piirkondades ja CECAF rajoonides, välja arvatud nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määrusega (EÜ) 2347/2002 (millega kehtestatakse süvamere kalavarude püügi suhtes kohaldatavad konkreetsed juurdepääsunõuded ja nendega seotud tingimused)[10] hõlmatud põhjalähedaste kalade püük, samuti kammkarplaste, hariliku taskukrabi ja roosa ämblikkrabi püügi taseme vastavalt käesoleva määruse lisas sätestatule. Püügikoormuse arvutamiseks mõõdetakse laeva püügimahtu laevale paigaldatud võimsusena kilovattides (kW);

9 — 15. juuni 1995. aasta määrus (EÜT L 199, lk 1; ELT eriväljaanne 04/02, lk 224), muudetud nõukogu 19. jaanuari 1999. aasta määrusega (EÜ) nr 149/1999 (EÜT L 18, lk 3; ELT eriväljaanne 04/04, lk 97).

10 — EÜT L 351, lk 6; ELT eriväljaanne 04/05, lk 391.

b) jaotavad alapunkti a kohaselt määratud püügikoormuse tasemed igas ICES piirkonnas ja CECAF rajoonis kõikide alapunktis a nimetatud kalapüükide osas.

[…]”

14. Lisaks kehtestab määrus nr 1954/2003 püügikoormuse korraldamise erisüsteemi bioloogiliselt tundlikes piirkondades, mis on piiratud Iirimaa rannikuga. Nimetatud määruse põhjendus 7 täpsustab selle kohta, et „Iirimaa lõuna- ja lääneosa tuntakse piirkonnana, kus esineb rohkesti merluusi noorvorme. Käesoleva piirkonna suhtes kohaldatakse põhjalähedaste liikide püüdmiseks mõeldud püügivahendite kasutamise eripiiranguid. Sama kalavarude kaitse eesmärki silmas pidades peaksid ka kõnealuses piirkonnas kehtima püügikoormuse erinõuded eespool kirjeldatud süsteemi raames […]”.

15. Püügikoormuse korraldamise erisüsteem, mida rakendatakse määruse nr 1954/2003 artikli 6 lõikes 1 määratletud bioloogiliselt tundlikus piirkonnas, on määratletud sama artikli lõikes 2, mis sätestab, et „[l]iikmesriigid määravad lõikes 1 määratletud piirkonnas vähemalt 10-meetrise kogupikkusega laevade põhjalähedaste kalade aastase keskmise püügikoormuse taseme ajavahemikul 1998–2002, välja arvatud määrusega (EÜ) nr 2347/2002 hõlmatud põhjalähedaste kalade püük, samuti kammkarplaste, hariliku taskukrabi ja roosa ämblikkrabi püügi taseme, ning jaotavad selliselt määratud püügikoormuse tasemed kõikide nimetatud püükide osas”.

16. Lõpuks näeb määruse nr 1954/2003 artikli 11 lõige 1 ette, et liikmesriikide poolt Euroopa Ühenduste Komisjonile edastatud teabe alusel „esitab komisjon […] nõukogule ettepaneku määruse kohta, milles määratakse kindlaks kõikide liikmesriikide ja artiklites 3 ja 6 määratletud piirkondade ja kalapüügikohtade maksimaalne aastane püügikoormus”.

17. Kõnealuse määruse artikli 11 lõike 2 esimese lõik näeb ette, et „nõukogu otsustab […] komisjoni ettepanekul kvalifitseeritud häälteenamusega lõikes 1 sätestatud maksimaalse aastase püügikoormuse”.

18. Selle sätte alusel võttis nõukogu vastu määruse nr 1415/2004, mille peale esitati kõnesolev tühistamishagi.

B. *Määrus nr 1415/2004*

19. Määruse nr 1415/2004 viimane põhjendus sätestab, et „[l]iikmesriigi lipu all sõitvatele laevadele määratav maksimaalne aastane püügikoormus kalaliikide rühmade, piirkondade ja kalapüügiliikide kaupa peaks võrduma nende laevade üldise viieaastase püügikoormusega ajavahemikul 1998–2002 jagatuna viiega".

20. See määrus sätestab:

„Artikkel 1

Kohaldamisala

Käesoleva määrusega kehtestatakse igale liikmesriigile ning kõigi määruse nr 1954/2003 artiklites 3 ja 6 määratletud piirkondade ja kalapüügiliikide osas maksimaalne aastane püügikoormus.

Artikkel 2

Maksimaalsed püügikoormuse tasemed

1. Maksimaalsed aastase püügikoormuse tasemed määruse nr 1954/2003 artikli 3 lõike 1 punktides a ja b osutatud piirkondadele kalaliikide rühmade, piirkondade, kalapüügiliikide ja liikmesriikide kaupa sätestatakse käesoleva määruse I lisas.

2. Maksimaalsed püügikoormuse tasemed määruse nr 1954/2003 artikli 6 lõike 1 punktides a ja b osutatud piirkonnale kalaliikide rühmade, piirkondade, kalapüügiliikide ja liikmesriikide kaupa sätestatakse käesoleva määruse II lisas.

Artikkel 3

Piirkonnast läbisõit

1. Iga liikmesriik tagab, et püügikoormuse piirkonniti jagamine vastavalt määruse nr 1954/2003 artiklitele 3 ja 6 ei too kaasa kalastamisele kulutatava aja pikenemist võrreldes püügikoormuse tasemetega võrdlusperioodil.

2. Laeva sellisest piirkonnast, kus kalapüüki ei ole võrdlusperioodil toimunud, läbisõidu alusel määratletud püügikoormust ei või kasutada kalapüügi teostamiseks selles piirkonnas. Iga liikmesriik peab registreerima sellise püügikoormuse eraldi.

Artikkel 4

Metoodika

Iga liikmesriik tagab, et püügikoormuse registreerimiseks kasutatav metoodika on sama kui püügikoormuse tasemete määramiseks kasutatav metoodika vastavalt määruse nr 1954/2003 artiklitele 3 ja 6.

Artikkel 5

Muude püügikoormuse piirangute süsteemide järgimine

I ja II lisas kehtestatud maksimaalsed aastased püügikoormuse tasemed ei piira taastamiskavade või muude ühenduse õigusest tulenevate korralduslike meetmetega kehtestatud püügikoormuse piirangute kohaldamist tingimusel, et järgitakse väiksema püügikoormusega meedet.

Artikkel 6

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas.*

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides."

II. Hagi

21. Hispaania Kuningriik palub oma hagiavalduses Euroopa Kohtul tühistada määruse nr 1415/2004 artiklid 1–6 esiteks kodakondsuse alusel diskrimineerimiskeelu põhimõtte rikkumise tõttu ja teiseks seetõttu, et nõukogu kuritarvitas võimu, võttes vastu määruse nr 1954/2003 artikli 6 ja määruse nr 1415/2004.

22. 22. juuni 2006. aasta repliigis vaidlustas Hispaania Kuningriik EÜ artikli 241 alusel sõnaselgelt määruse nr 1954/2003 õiguspärasuse. Hispaania Kuningriik palub Euroopa Kohtul tuvastada selle määruse õigusvastasus.

23. Euroopa Kohtu presidendi 9. märtsi 2005. aasta määrusega lubati komisjonil nõukogu nõuete toetuseks menetlusse astuda.

III. Õiguslik hinnang

24. Võtan kõigepealt seisukoha Hispaania Kuningriigi esitatud õigusvastasuse väite vastuvõetavuse suhtes.

A. *Hispaania Kuningriigi esitatud õigusvastasuse väite vastuvõetavus*

25. Hagiavalduses väidab Hispaania Kuningriik esiteks, et on rikutud kodakondsuse alusel diskrimineerimiskeelu põhimõtet, ühelt poolt maksimaalse aastase püügikoormuse kehtestamiseks kasutatava võrdlusperioodi ja teiselt poolt tundliku piirkonna määramise osas.

26. Liikmesriigi poolt selle väite toetuseks esitatud argumendid on identsed nendega, mille ta esitas eespool viidatud kohtuotsuse Hispaania *vs.* nõukogu aluseks olnud kohtuasjas.

27. Hispaania Kuningriik märgib oma hagiavalduse punktis 36, et tema hinnangul rikuvad määruse nr 1954/2003 artiklid 3, 4 ja 6 diskrimineerimiskeelu põhimõtet ja need tuleb tühistada. Seetõttu esitas ta tühistamishagi eespool viidatud kohtuotsuse Hispaania *vs.* nõukogu aluseks olnud kohtuasjas.

28. Hispaania Kuningriik täpsustab seejärel, et ta vaidlustab ka määruse nr 1415/2004 selles osas, millega rakendatakse määruse nr 1954/2003 artikleid 3 ja 6.

29. Mis puudutab teist väidet, mille kohaselt nõukogu kuritarvitas võimu, siis kordab Hispaania Kuningriik oma hagiavalduses samuti argumente, mille ta esitas eespool viidatud kohtuotsuse Hispaania *vs.* nõukogu aluseks olnud kohtuasjas. Ta on seisukohal, et Euroopa Kohus peaks tühistama määruse nr 1415/2004, millega rakendatakse määruse nr 1954/2003 artiklit 6, sest nimetatud artikli 6 ja rakenduseeskirjade vastuvõtmisega on nõukogu tema hinnangul võimu kuritarvitanud.

30. Hispaania Kuningriik väidab eespool viidatud kohtuotsuse Hispaania *vs.* nõukogu kuulutamise järel esitatud repliigis, et määruse nr 1954/2003 vastu tuleb esitada õigusvastasuse väide EÜ artikli 241 alusel. Ta nimetab mitu põhjust, mis tema arvates õigustavad muu hulgas määruse nr 1954/2003 ühenduse õigusele vastavuse kontrollimist.

31. Nende põhjuste hulgast toob Hispaania Kuningriik eelkõige esile selle, et õigusvastasuse väide kujutab endast vahendit selgitamaks vajadusel välja sätted, mis — olles küll ühenduse õigusega vastuolus — on siiski tühistamishagi esemeks oleva õigusakti aluseks. Ta märgib selle kohta, et rakendusakti, nimelt määruse nr 1415/2004 ja alusakti, see tähendab määruse nr 1954/2003 vahel on otsene õiguslik seos. Nimelt võib tema arvates määruse nr 1415/2004 lisades esitatud kriteeriume kehtestada ja arvutada üksnes määruse nr 1954/2003 artiklites 3 ja 6 kindlaks määratud meetmete ja tingimuste alusel.

32. Lisaks on Hispaania Kuningriik seisukohal, et kõnesolev olukord erineb juhust, kus liikmesriigi esitatud õigusvastasuse väide on vastuvõetamatu põhjusel, et tühistamishagi esitamise tähtaeg on möödunud.[11] Hispaania Kuningriigi väitel täitis ta nimetatud nõude, esitades hagi eespool viidatud kohtuotsuse Hispaania *vs*. nõukogu aluseks olnud kohtuasjas.

33. Lõpuks märgib Hispaania Kuningriik, et eelnimetatud kohtuasjas langetatud otsus ei käsitlenud põhiküsimusena väiteid, mis on sisuliselt rakendusmäärusele ülekantavad ja mille tõttu on antud juhul õigustatud määruse nr 1954/2003 kohaldamata jätmine. Tema arvates on Euroopa Kohus seetõttu, et põhiküsimuses ei ole otsust tehtud ja kaks asjaomast määrust on omavahel otseselt õiguslikult seotud, sunnitud langetama käesoleva hagi raames otsuse määruse nr 1954/2003 kohaldamata jätmise küsimuses. Hispaania Kuningriik leiab, et vastasel korral puudub Euroopa Kohtu otsusel kasulik mõju.

34. Kostja vastuses märgib nõukogu, et Hispaania Kuningriik ei väida, et määruses nr 1415/2004 ei ole järgitud määruse nr 1954/2003 sätteid, vaid et see liikmesriik leiab vastupidi, et vaidlustatud määrus on õigusvastane, sest selles on järgitud määruse nr 1954/2003 artiklites 3 ja 6 kehtestatud kriteeriume. Nõukogu tõdeb lisaks, et eespool viidatud kohtuotsuse Hispaania *vs*. nõukogu aluseks olnud kohtuasjas palus Hispaania Kuningriik Euroopa Kohtul tühistada viimati nimetatud määruse artiklid 3 ja 6 samadel põhjustel, mis on esitatud käesolevas asjas, nimelt diskrimineerimiskeelu põhimõtte rikkumise ja võimu kuritarvitamise tõttu. Seejärel esitab ta oma seisukoha põhiküsimuses.

35. Vasturepliigis rõhutab nõukogu, et käesolev, määruse nr 1415/2004 vastu esitatud hagi, esitati eespool viidatud kohtuotsuse Hispaania *vs*. nõukogu aluseks olnud kohtuasjast eraldiseisva ja sõltumatu menetluse

11 — Hispaania Kuningriik viitab sellega seoses 29. juuni 1995. aasta otsusele kohtuasjas C-135/93: Hispaania *vs.* komisjon (EKL 1995, lk I-1651, punkt 17).

raames, ehkki need kaks hagi on ilmselgelt seotud. Ta märgib, et määruses nr 1415/2004 iga liikmesriigi jaoks kehtestatud maksimaalsest aastasest püügikoormusest kinnipidamine on määruse nr 1954/2003 artiklites 3, 4 ja 6–8 ette nähtud kohustuste suhtes täiendav, ent neist eraldiseisev kohustus.

36. Nõukogu on seisukohal, et repliigi staadiumis esitatud õigusvastasuse väide on esitatud hilinemisega ja seega vastuvõetamatu. Ta leiab nimelt, et arvestades Euroopa Kohtu kodukorra artikli 42 lõike 2 esimeses lõigus [12] sätestatut, ei saa Hispaania Kuningriigi poolt eespool viidatud kohtuotsuse Hispaania *vs.* nõukogu aluseks olnud kohtuasjas esitatud hagi rahuldamata jätmist pidada uueks asjaoluks.

37. Selle kohta toonitab nõukogu iseäranis, et ühenduse institutsioonide antud aktide puhul kehtib õiguspärasuse eeldus, nii et Euroopa Kohtu otsus, mis kinnitab akti õiguspärasust, ei muuda hageja õiguslikku olukorda, ega saa seega kujutada endast uute väidete esitamist võimaldavat asjaolu.

38. Igal juhul leiab nõukogu, et Hispaania Kuningriik ei saa vaidlustada määruse nr 1954/2003 kehtivust pärast EÜ artikli 230 viimases lõigus kehtestatud tähtaja möödumist. Nõukogu tõdeb, et kui liikmesriigil oleks lubatud vaidlustada ühenduse õigusakt õigusvastasuse väite esitamisega iga kord, kui institutsioon võtab vastu vastava ühenduse õigusakti rakendusakti, saaks ühenduse õigusakte, mis loovad õiguslikke tagajärgi, lõputult küsimuse alla seada, mis oleks nõukogu hinnangul vastuolus hagi esitamise tähtaegade eesmärgiga — nimelt õiguskindluse tagamisega.

39. Nõukogu viitab siinkohal Euroopa Kohtu praktikale, millest tuleneb, et ühenduse institutsioonide poolt vastu võetud otsuse adressaadil ei ole juhul, kui otsust ei ole vaidlustatud EÜ artikli 230 viimases lõigus sätestatud tähtaja jooksul, võimalik tugineda selle otsuse õigusvastasusele, kuna see otsus on muutunud tema suhtes lõplikuks. [13]

40. Nõukogu leiab, et nimetatud kohtupraktikat tuleb antud juhul kohaldada vaatamata sellele, et see erineb käesolevast asjast kahes aspektis: esiteks vaidlustas Hispaania Kuningriik akti, mille kehtivuse ta praegu küsimuse alla seab, ent tema hagi jäeti rahul-

12 — See säte näeb ette, et „[m]enetluse käigus ei või esitada uusi väiteid, kui need ei tugine faktilistele ja õiguslikele asjaoludele, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus".

13 — Nõukogu viitab 15. novembri 1983. aasta otsusele kohtuasjas 52/83: komisjon *vs.* Prantsusmaa (EKL 1983, lk 3707, punkt 10); 9. märtsi 1994. aasta otsusele kohtuasjas C-188/92: TWD Textilwerke Deggendorf (EKL 1994, lk I-833, punkt 13) ja 15. veebruari 2001. aasta otsusele kohtuasjas C-239/99: Nachi Europe (EKL 2001, lk I-1197, punkt 29).

damata, ja teiseks on käesolevas menetluses vaidlustatud akt määrus.

41. Komisjon rõhutab kõigepealt, et määruste nr 1954/2003 ja nr 1415/2004 vaheline seos on niivõrd tihe, et käesolev hagi on üksnes eespool viidatud kohtuotsuse Hispaania *vs*. nõukogu aluseks olnud hagi peaaegu sõnasõnaline kordamine. Tema arvates ei ole kõnesolev hagi tegelikult esitatud mitte määruse nr 1415/2004 vastu, vaid määruse nr 1954/2003 artiklite 3, 4 ja 6 vastu. Üheski kõnesoleva hagi väites ei nimetata konkreetselt või otseselt määrust nr 1415/2004. Seetõttu leiab komisjon, et käesoleva menetluse jätkamist nõudes püüab Hispaania Kuningriik vältida selle kohtuotsuse mõju, millega jäeti rahuldamata tema hagi eespool viidatud kohtuasjas Hispaania *vs*. nõukogu.

42. Peale selle leiab komisjon, et vaikimisi või kaudselt esitatud õigusvastasuse väide ei ole õigesti esitatud, sest esiteks sõltub selline väide tühistamishagist EÜ artikli 230 alusel nii, et Hispaania Kuningriik ei saa tugineda sellise akti õigusvastasusele, mille vastu ta võis esitada tühistamishagi. [14] Teiseks ei ole õigusvastasuse väite näol tegemist avalikul huvil põhineva väitega ja see tuleks seega sõnaselgelt hagis esitada. [15]

43. Komisjoni arvates tuleb repliigis esitatud õigusvastasuse väide lugeda esitatuks pärast tähtaja möödumist. Lisaks eeldab see uue väite esitamist ja esialgse nõude muutmist, mis ei ole Euroopa Kohtu kodukorra artikli 42 lõike 2 esimese lõigu alusel lubatud.

44. Nendel põhjustel leiab komisjon, et käesolev hagi tuleks rahuldamata jätta, ilma et oleks vaja käsitleda põhiküsimust.

45. Vastuses komisjoni menetlusse astuja seisukohtadele täpsustab Hispaania Kuningriik, et tema arvates on eespool viidatud kohtuotsus Hispaania *vs*. nõukogu uus faktiline ja õiguslik asjaolu, mis on ilmnenud menetluse käigus ja mis võimaldab esitada uusi väiteid vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 42 lõike 2 esimesele lõigule. Lõpuks ei kahjusta õigusvastasuse väide ei õiguskindluse põhimõtet ega *res judicata* põhimõtet.

14 — Komisjon viitab selles suhtes Esimese Astme Kohtu 13. septembri 1995. aasta otsusele liidetud kohtuasjades T-244/93 ja T-486/93: TWD *vs*. komisjon (EKL 1995, lk II-2265, punkt 103).

15 — Komisjon nimetab sellega seoses 17. detsembri 1959. aasta otsust kohtuasjas 14/59: Société des fonderies de Pont-à-Mousson *vs*. Ülemamet (EKL 1959, lk 445).

46. Ma ei jaga nõukogu ja komisjoni seisukohta osas, milles nad peavad Hispaania Kuningriigi poolt käesoleva hagi raames esitatud õigusvastasuse väidet vastuvõetamatuks.

47. Nõukogu ja komisjon põhjendavad oma seisukohta kahel tasandil: põhimõtte tasandil väidavad nad sisuliselt, et liikmesriik ei saa esitada õigusvastasuse väidet ühenduse akti vastu, mida tal oli võimalus eelnevalt vaidlustada, isegi kui tegemist on määrusega. Teiselt poolt leiavad nad, et õigusvastasuse väide on põhikohtuasjas esitatud hilinemisega.

48. Ma leian, vastupidi, et EÜ artikli 241 sõnastus annab liikmesriigile väga laia võimaluse taotleda määruse kohaldamata jätmist, sealhulgas juhul, kui ta on juba esitanud sellise määruse vastu osalise tühistamishagi, aga see hagi on tunnistatud vastuvõetamatuks.

49. Ma leian pealegi, et Hispaania Kuningriigi esitatud õigusvastasuse väidet ei saa lugeda hilinemisega esitatuks, kuivõrd see sisaldus vaikimisi Hispaania Kuningriigi hagiavalduses.

1. Eelisõigusega hageja võimalus esitada õigusvastasuse väide määruse vastu

50. Kõigepealt tuleb meenutada, et EÜ artikli 241 kohaselt „[o]lenemata artikli 230 viiendas lõigus ettenähtud tähtaja lõppemisest võib menetluses, kus arutamisele tuleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu ühiselt vastuvõetud määrus või nõukogu, komisjoni või [EKP] määrus, iga menetlusosaline taotleda Euroopa Kohtult artikli 230 teises lõigus esitatud alustel selle määruse kohaldamata jätmist".

51. Euroopa Kohtul on korduvalt tulnud lahendada tavaliste või eelisõigusega hagejate poolt EÜ artikli 241 alusel esitatud õigusvastasuse väidete vastuvõetavuse küsimus. Sellest tuleneb keerukas kohtupraktika, mille põhijooned on järgmised.

52. 6. märtsi 1979. aasta kohtuotsuses Simmenthal *vs.* komisjon [16] märkis Euroopa Kohus, et „[EÜ artikkel 241] väljendab üldpõhimõtet, mis tagab igale menetlusosalisele

16 — 6. märtsi 1979. aasta otsus kohtuasjas 92/78 (EKL 1979, lk 777).

õiguse vaidlustada neid otseselt ja isiklikult puudutava otsuse tühistamiseks institutsioonide selliste varasemate aktide kehtivus, mis on vaidlustatud otsuse õiguslikuks aluseks, kui menetlusosalistel ei olnud õigust esitada otse [EÜ artikli 230 alusel] hagi aktide vastu, mis toovad nende suhtes kaasa õiguslikke tagajärgi, ilma et neil oleks olnud võimalus taotleda vastavate aktide tühistamist". [17]

53. See kohtuotsus tõi tühistamishagi ja õigusvastasuse väite suhetesse õiguskaitsevahendite kompenseerimise loogika. [18] Seades õigusvastasuse väite vastuvõetavuse tingimuseks alternatiivse õiguskaitsevahendi puudumise, on Euroopa Kohus omistanud sellele teisese olemuse. [19]

54. Seades nii õigusvastasuse väite vastuvõetavuse sõltuvusse otsese juurdepääsu suletusest ühenduse kohtumõistmisele, püüab ühenduse kohus vältida olukorda, kus see õiguskaitsevahend jätaks teise võimaluse hooletule hagejale. Sellest tuleneb kohtuliku kaitse ühtsuse põhimõte, mille alusel peaks õigussubjektil reeglina olema vaid üks ainus võimalus pöörduda ühenduse kohtusse. [20]

55. Selle loogika kohaselt karistab täiendava vaidlustamisvõimaluse aegumine hooletut hagejat, kes jättis otsuse tühistamishagiga vaidlustamata, kuigi tal oli selleks kindlasti võimalus. [21]

56. Sarnaselt tavalistele hagejatele ei või eelisõigusega hagejad otsuse vastu esitatud tühistamishagi raames tugineda õigusvastasuse väitele varasema sama laadi akti vastu, mille tühistamist nad oleksid võinud otse nõuda. Euroopa Kohus on otsustanud, et vastupidise lahenduse lubamine võimaldaks kõrvale kalduda EÜ artikli 230 viiendas lõigus sätestatud hagi esitamise tähtajast. [22] Tähtaegselt vaidlustamata otsuste puutumatuse põhimõttest võib erandi teha vaid juhul, kui väidetavalt õigusvastaseks peetavas aktis esineb iseäranis tõsiseid ja ilmseid vigu sel määral, et akti võib pidada tühiseks. [23]

17 — Punkt 39.

18 — Vastavalt väljendile, mida kasutas Coutron, L., *La contestation incidente des actes de l'Union européenne*, väitekiri kaitstud 10. detsembril 2005 ülikoolis Montpellier I. S

19 — Vt Molinier, J., „Exception d'illégalité", *Jurisclasseur Europe*, 2007, kd 350, lk 7, punkt 22.

20 — Vt Coutron, L., *op. cit.*, lk 113 ja 383.

21 — See vaidlustamise võimalus võeti aegumise tõttu hooletult hagejalt esmakordselt ära kehtivuse hindamiseks esitatud eelotsusetaotluse raames (eespool viidatud kohtuotsus TWD Textilwerke Deggendorf, punktid 23–25). Järgneval aastal kandis Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohus selle arutluskäigu üle õigusvastasuse väitele (eespool viidatud kohtuotsus TWD *vs.* komisjon, punkt 103).

22 — Vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Hispaania *vs.* komisjon (punkt 17).

23 — 30. juuni 1988. aasta otsus kohtuasjas 226/87: komisjon *vs.* Kreeka (EKL 1988, lk 3611, punkt 16). Vt selle kohta ka 10. detsembri 1969. aasta otsus liidetud kohtuasjades 6/69 ja 11/69: komisjon *vs.* Prantsusmaa (EKL 1969, lk 523, punktid 11–13).

57. Kas see õiguskaitsevahendite kompenseerimisel põhinev arutluskäik on asjakohane ka juhul, kui õigusvastasuse väide esitatakse määruse vastu?

58. Vastata võib jaatavalt, kui sellise õigusvastasuse väite esitab tavaline hageja. Sel juhul kompenseerib täiendava vaidlustamise võimalus eelisõiguseta hagejate piiratud võimaluse tühistamishagi esitamiseks õigusaktide vastu. Tõelise üldkohaldatava akti korral, mille tühistamist tavalised hagejad ei või reeglina otse nõuda, ei saa neile hooletust ette heita ja neil on seega õigus akt täiendavalt vaidlustada. [24]

59. Selline arutluskäik ühtib minu arvates ühenduse õiguskaitsevahendite süsteemiga ja on kooskõlas EÜ artikli 241 sõnastusega, mis võimaldab igal menetlusosalisel taotleda täiendavalt määruse kohaldamata jätmist. Kinnitades nii tavalise hageja võimalust üldkohaldatavat akti täiendavalt vaidlustada, saab Euroopa Kohtu praktika ühitada õiguskaitsevahendite kompenseerimise loogika EÜ artikli 241 sõnastusega.

60. Seevastu, kui õigusvastasuse väite esitab eelisõigusega hageja määruse vastu, ei ole õiguskaitsevahendite kompenseerimise arutluskäik enam asjakohane, kuivõrd see päädiks EÜ artikli 241 sõnastuse eiramisega.

61. Kuna liikmesriikidel ja ühenduse institutsioonidel on peaaegu piiramatu õigus esitada tühistamishagi, siis tipneb arutluskäik, mille kohaselt õigusvastasuse väite vastuvõetavus on seatud sõltuvusse võimatusest otse ühenduse kohtusse pöörduda sellega, et eelisõigusega hagejatelt võetakse vältimatult igasugune õigus akti täiendavale vaidlustamisele. [25] See eiraks ilmselgelt EÜ artikli 241 sõnastust, mis — tuletan meelde — annab igale menetlusosalisele, olenemata artikli 230 viiendas lõigus ette nähtud tähtaja lõppemisest, õiguse taotleda Euroopa Kohtult määruse kohaldamata jätmist. [26]

62. Euroopa Kohus on kindlasti just selle sõnastuse [27] ümberlükkamatuse tõttu paljude

24 — Vt selle kohta 12. detsembri 1996. aasta otsus kohtuasjas C-241/95: Accrington Beef jt (EKL 1996, lk I-6699, punktid 15 ja 16).

25 — Vt Coutron, L., *op. cit.*, lk 393.

26 — Vt selle kohta kohtujurist Slynni ettepanek kohtuasjas, milles tehti 12. veebruari 1987. aasta otsus 181/85: Prantsusmaa *vs.* komisjon (EKL 1987, lk 689). Tema sõnul „[v]aatamata liikmesriikide „eelisõigustatud" staatusele [EÜ artikli 230] suhtes, […] tähendabki [EÜ artiklis 241] kasutatud väljend „iga menetlusosaline" seda, mida see ütleb, ja mitte „iga muu menetlusosaline peale liikmesriigi"" (lk 703).

27 — Kui korrata kohtujurist Mancini väljendit tema ettepaneku leheküljel 5343 kohtuasjas, milles tehti 27. septembri 1988. aasta otsus 204/86: Kreeka *vs.* nõukogu (EKL 1988, lk 5323).

oma kohtujuristide [28] ettepanekute ajel järkjärgult tunnistanud, et eelisõigusega hageja võib tühistamishagi raames esitada õigusvastasuse väite määruse vastu. [29]

63. Seega ei ole asjakohane väita, nagu teevad nõukogu ja komisjon, et õigusvastasuse väide, mille Hispaania Kuningriik esitas määruse nr 1954/2003 vastu, on vastuvõetamatu, kuna sellel liikmesriigil oli võimalus esitada otse selle määruse vastu tühistamishagi.

64. Minu arvates tuleb see argument kõrvale jätta seda enam, et eelisõigusega hageja kasutas ära oma õiguse hagi esitada, aga tema hagi jäeti osalise tühistamise nõuete vastuvõetamatuse tõttu rahuldamata.

65. Kui EÜ artikli 241 sõnastusega on vastuolus, et määruse vastu tähtaegselt tühistamishagi esitamata jätnud, eelisõigusega hageja vastu saaks tugineda tema hooletusele, et tunnistada vastuvõetamatuks vastava akti vastu esitatud õigusvastasuse väide, siis kehtib selline lahendus minu arvates *a fortiori* sellisel puhul, kui liikmesriik on küll esitatud tühistamishagi tähtaegselt, aga tema hagi on osalise tühistamise nõuete vastuvõetamatuse tõttu rahuldamata jäetud.

66. Kokkuvõttes ei ole minu arvates Euroopa Kohtu õigusvastasuse väite vastuvõetavuse alase kohtupraktikaga kooskõlas karistada rangemalt, see tähendab aegumisega, eelisõigusega hagejat, kes näitas üles hoolt, mida võiks nimetada ebatäielikuks, nagu see on käesolevas menetluses Hispaania Kuningriigi puhul, võrreldes hagejaga, kelle käitumist võiks mõista hooletuna.

67. Ma järeldan nendest asjaoludest, et EÜ artikli 241 sõnastus annab liikmesriigile väga laia võimaluse taotleda määruse kohaldamata jätmist, sealhulgas juhul, kui ta on juba esitanud hagi selle määruse osaliseks tühistamiseks, aga see hagi on tunnistatud vastuvõetamatuks.

28 — Vt eelkõige kohtujurist Roemeri ettepaneku punkti 600 kohtuasjas, milles tehti 13. juuli 1966. aasta otsus 32/65: Itaalia *vs.* nõukogu ja komisjon (EKL 1966, lk 563); kohtujurist Slynni ettepaneku punkti 703 kohtuasjas, milles tehti eespool viidatud kohtuotsus Prantsusmaa *vs.* komisjon; kohtujurist Mancini ettepaneku punkte 5343–5345 kohtuasjas, milles tehti eespool viidatud kohtuotsus Kreeka *vs.* nõukogu. Vt sama joont järgiva arutluskäigu kohta ka kohtujurist Mengozzi 19. septembri 2007. aasta ettepaneku punkte 36–54 Euroopa Kohtus pooleli olevas kohtuasjas C-91/05: komisjon *vs.* nõukogu.

29 — Paljudes kohtuotsustes tunnistatakse üksnes vaikimisi eelisõigusega hagejate õigust vaidlustada määrust täiendavalt tühistamishagi raames (vt eespool viidatud kohtuotsused Itaalia *vs.* nõukogu ja komisjon; Prantsusmaa *vs.* komisjon ja Kreeka *vs.* nõukogu). Hiljutisemalt tunnistas Euroopa Kohus avalikumalt, et eelisõigusega hageja võib määruse täiendavalt vaidlustada (vt eelkõige 10. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-11/00: komisjon *vs.* EKP, EKL 2003, lk I-7147, punktid 74–78, ja 14. aprilli 2005. aasta otsus kohtuasjas C-110/03: Belgia *vs.* komisjon, EKL 2005, lk I-2801, punktid 76–81).

2. Kas Hispaania Kuningriik esitas õigusvastasuse väite hilinemisega või mitte?

68. Selle küsimuse kohta tuleb kõigepealt märkida, et õigusvastasuse väite vastuvõetavuse tingimuste hulgas on tingimus, mille alusel hageja, kes vaidlustab akti täiendavalt, peab tegema seda selgelt ja põhjendatult. [30]

69. Seega tuleb tunnistada vastuvõetamatuks õigusvastasuse väide, millega koos ei esitata ülevaadet fakti- ja õigusväidetest ja mis ei ole põhjendatud. [31]

70. Seega peavad „õigusliku argumentatsiooni peamised elemendid" olema hagiavalduses mainitud, mis võimaldab vajadusel neid repliigis arendada. [32]

71. Pealegi takistab menetluse käigus uute väidete esitamise keeld hagejal esitada õigusvastasuse väidet esmakordselt repliigi staadiumis, [33] välja arvatud juhul, kui menetluse käigus on ilmsiks tulnud õiguslikud või faktilised asjaolud, vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 42 lõike 2 esimeses lõigus sätestatule. [34]

72. Peale selle tuleb märkida, et Euroopa Kohus on sedastanud, et kuigi see säte võimaldab hagejal erandkorras põhjendada oma hagiavalduses esitatud nõudeid uute väidetega, ei näe see siiski mingil juhul hagejale ette võimalust esitada uusi nõudeid. [35]

73. Neid nõudmisi arvestades on ühenduse kohus juba varem tunnustanud võimalust esitada õigusvastasuse väide vaikimisi.

74. Tuleks rõhutada, et sellise tunnustamisega ei kao mingil juhul kohustus õigusvastasuse väidet põhjendada, kuivõrd arvestatakse,

30 — Vt selle kohta Coutron, L., *op. cit.*, lk 102–104.

31 — Vt eelkõige Esimese Astme Kohtu 18. oktoobri 2001. aasta otsus kohtuasjas T-333/99: X *vs.* EKP (EKL 2001, lk II-3021, punktid 115–117) ja 15. juuni 2005. aasta otsus kohtuasjas T-349/03: Corsica Ferries France *vs.* komisjon (EKL 2005, lk II-2197, punktid 179 ja 180). Vt ka Avaliku Teenistuse Kohtu 19. oktoobri 2006. aasta otsus kohtuasjas F-59/05: De Smedt *vs.* komisjon (EKL AT 2006, lk I-A-1-109 ja II-A-1-409, punkt 77).

32 — Eespool viidatud Esimese Astme Kohtu otsus X *vs.* EKP (punkt 115 jj).

33 — Euroopa Kohus on seega sedastanud, et vaidluse õiguslik raamistik määratakse kindlaks hagiavalduses ja õigusvastasuse väide on repliigi staadiumis vastuvõetamatu (11. juuli 1985. aasta otsus liidetud kohtuasjades 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 ja 10/84: Salerno jt *vs.* komisjon ja nõukogu, EKL 1985, lk 2523, punkt 37). Vt ka Esimese Astme Kohtu 27. septembri 2005. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-134/03 ja T-135/03: Common Market Fertilizers *vs.* komisjon (EKL 2005, lk II-3923, punkt 51), mida kinnitati Euroopa Kohtu 13. septembri 2007. aasta otsusega kohtuasjas C-443/05 P: Common Market Fertilizers *vs.* komisjon (EKL 2007, lk. I-7209, punktid 106–110).

34 — Vt eelkõige 29. juuni 1994. aasta otsus kohtuasjas C-135/92: Fiskano *vs.* komisjon (EKL 1994, lk I-2885, punktid 31–33).

35 — 18. oktoobri 1979. aasta otsus kohtuasjas 125/78: GEMA *vs.* komisjon (EKL 1979, lk 3173, punkt 26).

et see väide tuleneb selgelt hagiavalduses esitatud argumentidest, isegi kui hageja ei ole sõnaselgelt märkinud, et ta esitab õigusvastasuse väite EÜ artikli 241 alusel. [36]

75. Kokkuvõttes võib ühenduse kohus vaikimisi esitatud õigusvastasuse väidet arvestada vaid siis, kui selle aluseks olev õiguslik argumentatsioon on selgesti ja täpselt esitatud hagiavalduses, nii et on kindlalt näha, et sellele kohtule on esitatud õigusvastasuse väide EÜ artikli 241 tähenduses. [37] Kui see tingimus on täidetud, saab kostja ennast sellise täiendava vaidlustamise suhtes kaitsta. [38]

76. Kui kohaldada neid nõudmisi käesolevale kohtuasjale, siis tuleb tõdeda — nagu sisuliselt tunnistavad nõukogu ja komisjon —, et Hispaania Kuningriigi hagiavalduses esitatud kaks väidet, samuti nende põhjenduseks esitatud argumendid, on mõeldud esmajoones selgesti määruse nr 1954/2003 artiklite 3, 4 ja 6 õiguspärasuse vaidlustamiseks, ja alles seejärel määruse nr 1415/2004 tühistamise nõudmiseks *selles osas, millega rakendatakse esimese määruse artikleid 3 ja 6*.

77. Minu arvates on määruse nr 1954/2003 artiklid 3 ja 6, mida rakendatakse määrusega nr 1415/2004, tõepoolest täiendavalt vaidlustatud Hispaania Kuningriigi hagiavalduses, milles sisaldub sellekohane selge ja täpne õiguslik argumentatsioon.

78. Lisaks on oluline märkida, et nõukogu kostja vastusest nähtub, et viimane on aru saanud, et peamised argumendid Hispaania Kuningriigi hagiavalduses on esitatud määruse nr 1954/2003 artiklite 3 ja 6 õiguspärasuse vaidlustamiseks. [39] Vaikimisi esitatud õigusvastasuse väide oli seega mõlema poole jaoks selge.

79. Sellest tuleneb, et isegi kui Hispaania Kuningriik ei märkinud hagiavalduse

36 — Esimese Astme Kohtu 6. juuni 1996. aasta otsus kohtuasjas T-262/94: Baiwir *vs.* komisjon (EKL AT 1996, lk I-A-257 ja II-739, punkt 37). Esimese Astme Kohtu hinnangul „on kohtupraktikas võimalik arvestada, et õigusvastasuse väide esitati vaikimisi, kui hagiavaldusest nähtub suhteliselt selgelt, et hageja esitab tegelikult sellise etteheite".

37 — Vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 20. septembri 2001. aasta otsus kohtuasjas T-171/00: Spruyt *vs.* komisjon (EKL AT 2001, lk I-A-187 ja II-855, punkt 53) ning 26. veebruari 2003. aasta otsus kohtuasjas T-59/01: Nardone *vs.* komisjon (EKL AT 2003, lk I-A-55 ja II-323, punkt 27). Vt ka Coutron, L., *op. cit.*, lk 103. Veel üheks vaikimisi esitatud õigusvastasuse väite näiteks vt Esimese Astme Kohtu 25. oktoobri 2006. aasta otsus kohtuasjas T-173/04: Carius *vs.* komisjon (EKL AT 2006, lk I-A-2-243 ja II-A-2-1269, punktid 44–60).

38 — Nii kontrollis Esimese Astme Kohus eespool viidatud kohtuotsuses Spruyt *vs.* komisjon, kas komisjon võis kirjaliku menetluse käigus ikka jääda oma seisukohale vaikimisi esitatud õigusvastasuse väite suhtes (punktid 54–61).

39 — Vt käesoleva ettepaneku punkt 34.

staadiumis sõnaselgelt, et ta vaidlustab EÜ artikli 241 alusel määruse nr 1954/2003 artiklite 3 ja 6 õiguspärasuse, võib selle õigusvastasuse väite lugeda hagiavalduses vaikimisi sisaldunuks.

80. Nimetatud asjaolu tõttu ei saa minu arvates leida, et kõnealune õigusvastasuse väide oleks esitatud hilinemisega, ega tunnistada seda seetõttu vastuvõetamatuks.

81. Pealegi näib mulle, et asjaolu, et seega on tegemist määruse nr 1954/2003 osalise vaidlustamisega teise võimalusena, ei takista väite vastuvõetavust.

82. Arvestades nõuet, et põhiliselt vaidlustatud akti ja täiendavalt vaidlustatud akti vahel peab olema otsene õiguslik seos, ei saa minu arvates hagejale ette heita sellise seose tõendamist sellega, et ta esitab oma etteheited õigusvastasuse väite põhjenduseks põhiliselt alusmääruse sätete vastu, mis on nimelt need, mida on rakendusmääruses kohaldatud.

83. Lisan, et õigusvastasuse väite puhul ei kehti sellise kohtupraktika peamine põhjendus, mille kohaselt on ühenduse õigusakti osaline tühistamine võimalik vaid juhul, kui need osad, mille tühistamist on nõutud, on ülejäänud aktist eraldatavad,[40] mis tähendab, et ühenduse kohtul ei ole võimalik otsustada *ultra petita*, kui talle on esitatud nõuded ühenduse akti osaliseks tühistamiseks ja ta tuvastab, et vaidlustatud sätted on selle akti ülejäänud osast lahutamatud. Nimelt võib kõnesoleva õiguskaitsevahendi raames taotleda ainult täiendavalt vaidlustatud akti kohaldamata jätmist, aga mitte selle tühistamist.

84. Selle kohtupraktika kohaldamine õigusvastasuse väite suhtes analoogia alusel ei ole minu arvates seega asjakohane.

85. Lõpuks leian ma, et asjaolu, et Hispaania Kuningriik esitas oma repliigis EÜ artikli 241 alusel vormiliselt õigusvastasuse väite määruse nr 1954/2003 vastu, ei tähenda siiski, et ta vaidlustab kõik selle määruse sätted. Kooskõlas hagiavalduses esitatud argumentidega jäävad nende väidete keskmeks kõnealuse määruse artiklid 3 ja 6.

40 — Vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Hispaania *vs.* nõukogu (punkt 9 ja seal viidatud kohtupraktika).

86. Neid asjaolusid arvestades leian ma, et Hispaania Kuningriik võib esitada kõnesoleva tühistamishagi toetuseks taotluse määruse nr 1954/2003 artiklid 3 ja 6 kohaldamata jätta.

87. Minu arvates tuleb käesolevat hagi järelikult käsitleda põhinevana ühel ainsal väitel — nimelt määruse nr 1954/2003 artiklite 3 ja 6 õigusvastasuse väitel —, mille toetuseks esitab Hispaania Kuningriik kaks väidet: esiteks kodakondsuse alusel diskrimineerimiskeelu põhimõtte rikkumise ja teiseks võimu kuritarvitamise.

B. *Hispaania Kuningriigi esitatud õigusvastasuse väite põhjendatus*

88. Nagu ma eespool märkisin, esitab Hispaania Kuningriik kodakondsuse alusel diskrimineerimiskeelu põhimõtte rikkumisega ja võimu kuritarvitamisega seotud väidete põhjenduseks samad argumendid, mis ta esitas eespool viidatud kohtuotsuse Hispaania *vs.* nõukogu aluseks olnud kohtuasjas.

89. Täpsemalt väidab Hispaania Kuningriik kodakondsuse alusel diskrimineerimiskeelu põhimõtte rikkumist puudutava väite toetuseks:

— esiteks, et määruses nr 1954/2003 püügikoormuse arvutamisel aluseks võetud võrdlusperiood 1998–2002 vastab ajavahemikule, mil selle liikmesriigi suhtes, erinevalt teistest liikmesriikidest, kehtisid Euroopa Ühendusega ühinemise tõttu piirangud, ja

— teiseks, et määruse nr 1954/2003 artikli 6 lõikes 1 määratletud bioloogiliselt tundlik piirkond, milles kehtib püügikoormuse erisüsteem langeb kokku endise Irish Box-i nimelise piirkonnaga, milles Hispaania Kuningriigile kehtisid samuti piirangud.

90. Üldisemalt leiab Hispaania Kuningriik, et Euroopa Ühendusega ühinemise tõttu tema suhtes kehtinud üleminekukord lõppes 31. detsembril 2002 ja et uues määruses ei oleks tulnud võrdlusperioodiks võtta aastaid 1998–2002. Võttes määruses nr 1954/2003

püügikoormuse hindamise aluseks selle ajavahemiku, säilitas nõukogu tema arvates diskrimineerimise, mis esines kõnealusele määrusele eelnenud õigusnormides.

91. Hispaania Kuningriik leiab ühtlasi, et nõukogu ei võtnud arvesse ühinemisakti eeskirjadest tulenevat Hispaania laevastiku eriolukorda, mis on tema arvates kodakondsuse alusel diskrimineerimiskeelu põhimõtte rikkumine.

92. Teises väites märgib Hispaania Kuningriik, et nõukogu kuritarvitas määruse nr 1954/2003 artikli 6 vastuvõtmisega võimu, kuna bioloogiliselt tundliku piirkonna määramise tegelik eesmärk ei ole tema arvates mitte merluusi noorvormide kaitse, vaid tema laevastikule juba „Irish Box"-is kehtinud piirangute pikendamine.

93. Hispaania Kuningriik leiab nimelt, et kui taotletav eesmärk oleks tõepoolest olnud merluusi noorvormide kaitse, oleks tulnud teistes läänepoolsetes vetes kohaldada meetmeid, mis on määruse nr 1954/2003 artiklis 6 ettenähtutega identsed. Pealegi väidab ta, et seda laadi tehniliste meetmete võtmist reguleerib nõukogu 30. märtsi 1998. aasta määrus (EÜ) nr 850/98 kalavarude kaitsest noorte mereorganismide kaitseks võetud tehniliste meetmete kaudu. [41]

94. Neid kahte väidet käsitles üksikasjalikult kohtujurist Léger oma ettepanekus eespool viidatud kohtuotsuse Hispaania *vs.* nõukogu aluseks olnud kohtuasjas.

95. Nõustun selle analüüsiga ja juhin Euroopa Kohtu tähelepanu selle ettepaneku punktidele 41–81.

96. Siinkohal piirdun ma ülevaatega järgmistest üksikasjadest.

97. Mis puutub esimesse väitesse, siis on minu arvates kalavarude kestvuse tagamise eesmärgi seisukohast objektiivselt õigustatud, et määruses nr 1954/2003 nähakse kõikidele liikmesriikidele ette püügikoormuse piiramise kord, võttes aluseks iga liikmesriigi püügikoormuse nendes kalapüügipiirkondades eelneval ajavahemikul lähiminevikus, aastatel 1998–2002. Määruse nr 1954/2003

41 — EÜT L 125, lk 1; ELT eriväljaanne 04/03, lk 217.

artiklis 3 ette nähtud üldist püügikoormuse korraldussüsteemi ei saa seega pidada diskrimineerivaks.

98. Määruse nr 1954/2003 artikli 6 lõikes 1 määratletud bioloogiliselt tundliku piirkonna kohta nähtub toimiku materjalidest, et kõnealune piirkonna kattumine „Irish Box"-iga on piiratud, kuna bioloogiliselt tundlik piirkond katab vähem kui poole „Irish Box"-ist.[42] Neil kaalutlustel võib vaevalt väita, et Hispaania Kuningriigi suhtes määruse nr 685/95 alusel, ajavahemikul 1998–2002 „Irish Box"-is kehtinud piirangut pikendatakse selle liikmesriigi kahjuks määruse nr 1954/2003 artikli 6 lõikega 1. Lisaks põhineb bioloogiliselt tundlikus piirkonnas püügikoormuse hindamiseks selles artiklis ette nähtud meetod ka objektiivsel kriteeriumil — nimelt 10-meetrise kogupikkusega laevade aasta keskmisel tegelikul püügikoormuse tasemel ajavahemikul 1998–2002, mis on minu arvates lisaks õigustatud püügikoormuse piiramise eesmärgi seisukohast piirkonnas, kus esineb rohkesti merluusi noorvorme.

99. Leian seega, et esimene väide tuleb tagasi lükata.

100. Teise väite kohta ja arvestades Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikat[43] ei leia ma, et määruse nr 1954/2003 artikli 6 vastuvõtmine kujutab endast nõukogu võimu kuritarvitamist.

101. Esiteks ei tõenda Hispaania Kuningriik, et püügikoormuse korraldamise erisüsteem, mida kohaldatakse bioloogiliselt tundlikus piirkonnas, on vastu võetud põhiliselt muul eesmärgil kui merluusi noorvormide kaitseks.

102. Teiseks leian, et asjaolu, et mereorganismide noorvormide kaitseks võetavad tehnilised meetmed võiks kuuluda ka mõne teise määruse kohaldamisalasse, ega ka asjaolu, et võib esineda teisi bioloogiliselt tundlikke piirkondi, ei tõenda käesolevas menetluses nõukogu võimu kuritarvitamist.

103. Sellest tulenevalt tuleb Hispaania Kuningriigi õigusvastasuse väite põhjenduseks esitatud teine väide minu arvates samuti tagasi lükata.

42 — Vt nõukogu vasturepliigile ja komisjoni menetlusse astuja seisukohtadele lisatud kaarte kohtuasjas, milles tehti eespool viidatud kohtuotsus Hispaania *vs.* nõukogu.

43 — Vt eelkõige 13. novembri 1990. aasta otsus kohtuasjas C-331/88: Fedesa jt (EKL 1990, lk I-4023, punkt 24) ja 22. novembri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-110/97: Madalmaad *vs.* nõukogu (EKL 2001, lk I-8763, punkt 137). Selle kohtupraktika kohaselt „on õigusakt antud võimu kuritarvitades vaid siis, kui objektiivsete, asjakohaste ja ühtelangevate tõendite põhjal selgub, et õigusakt on vastu võetud eranditult või peamiselt muude eesmärkide saavutamiseks, kui need, millele viidati, või asutamislepingus spetsiaalselt vastava juhtumi lahendamiseks ette nähtud menetluse vältimiseks".

104. Kuna ühegi õigusvastasuse väite põhjenduseks esitatud väitega ei saa nõustuda, tuleb õigusvastasuse väide, mis on määruse nr 1415/2004 artiklite 1–6 tühistamisnõuete aluseks, tagasi lükata.

105. Neil kaalutlustel tuleb käesolev hagi põhjendamatuse tõttu rahuldamata jätta.

IV. Ettepanek

106. Esitatud põhjendustest lähtudes teen Euroopa Kohtule ettepaneku:

— tunnistada vastuvõetavaks õigusvastasuse väide, mille Hispaania Kuningriik esitas nõukogu 4. novembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1954/2003, mis käsitleb teatavate ühenduse kalastuspiirkondade ja kalavarudega seotud püügikoormuse korraldamist ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2847/93 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 685/95 ja (EÜ) nr 2027/95, artiklite 3 ja 6 vastu;

— jätta Hispaania Kuningriigi tühistamishagi rahuldamata, ja

— mõista vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 69 lõikele 2 kohtukulud välja Hispaania Kuningriigilt, kusjuures Euroopa Ühenduste Komisjon kannab sama artikli lõike 4 alusel ise oma kohtukulud.